

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D.,
ve věci

žalobkyně: J. R., narozená dne X,
bytem X,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 29. 3. 2023, č. j. X, a ze dne 15. 9. 2022, č. j. X, **se zrušují** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 162 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2023, č. j. X, jímž bylo změněno rozhodnutí žalované ze dne 15. 9. 2022, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobkyni dle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) přiznán invalidní důchod třetího stupně od 24. 6. 2022, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Litoměřice (dále jen „OSSZ“) ze dne 30. 6. 2022 z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 70 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

2. Napadeným rozhodnutím byl výrok změněn tak, že dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění byl žalobkyni od 16. 4. 2023 odňat invalidní důchod třetího stupně. Současně dle § 56 odst. 1 písm. b) a e) a dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění byl žalobkyni od 10. 1. 2021 přiznán invalidní důchod prvního stupně. Změněný výrok rovněž zahrnoval navyšování částky invalidního důchodu prvního stupně od 1. 1. 2022 do 1. 1. 2023.
3. Současně žalobkyně navrhla, aby soud uložil žalované povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

Žaloba

4. Žalobkyně v žalobě uvedla, že napadené rozhodnutí považuje za nesprávné, neboť vycházelo z posudku, který byl vyhotoven posudkovým lékařem bez osobního vyšetření žalobkyně, a tudíž si posudkový lékař nemohl udělat odpovídající představu o zdravotním postižení žalobkyně. Posudkový lékař nezhodnotil celkovou výkonnost, pohyblivost a těžce omezenou schopnost vykonávat denní aktivity a pracovní činnost žalobkyně. Podle žalobkyně nevzal posudkový lékař v úvahu ani skutečnost, že se její zdravotní stav ve čtvrtém čtvrtletí roku 2022 oproti červnu 2022 (přiznání invalidního důchodu třetího stupně) nadále zhoršoval – hospitalizace, operační výkon, reoperace, pooperační zotavování v nemocnici. Žalobkyně zdůraznila, že v současnosti má ileostomii, která se však zanořuje a způsobuje žalobkyni nestandardní bolesti, a proto byl žalobkyni naplánován další operační zákrok na červen 2023.
5. Žalobkyně konstatovala, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a bez přihlédnutí k § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění a k příloze vyhlášky č. 359/2009 Sb.

Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě zrekapitulovala průběh správního řízení a s ohledem na námitky žalobkyně navrhla posoudit její zdravotní stav posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. Posouzení důvodnosti žaloby ponechala na úvaze soudu v závislosti na výsledcích zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí.

Ústní jednání

7. Z ústního jednání konaného dne 19. 3. 2024 se žalobkyně písemně omluvila a souhlasila s konáním jednání v její nepřítomnosti.
8. Pověřená pracovnice žalované odkázala na písemné vyjádření k žalobě. V konečném návrhu pověřená pracovnice žalované uvedla, že s ohledem na závěry posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) ze dne 25. 10. 2023 ponechává rozhodnutí na úvaze soudu. Náhradu nákladů řízení nežádala.
9. Soud při jednání v souladu s § 52 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) provedl dokazování čtením posudku posudkové komise a protokolu o jednání ze dne 25. 10. 2023.
10. Soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl dokazování k žalobě přiloženou lékařskou dokumentací vedenou MUDr. V. T. a MUDr. E. M., e-mailovou komunikací mezi nemocnicí v Litoměřicích a nemocnicí na Bulovce, protokolem o jednání a výsledkem účastníků, a to pro nadbytečnost, neboť lékařskou dokumentaci měla k dispozici posudková komise, která ji řádně vyhodnotila, přičemž soud na rozdíl od posudkové komise nemá Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

potřebnou odbornost k tomu, aby sám posoudil, zda skutečnosti v těchto lékařských zprávách měly nějaký vliv na pokles pracovní schopnosti žalobkyně, či nikoli.

Posouzení věci soudem

11. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c) a d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
12. Soud předesílá, že se zabýval předmětnou žalobou přednostně pro závažné důvody dle § 56 odst. 1 s. ř. s., a to s ohledem na výsledek posudku posudkové komise.
13. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování zdravotním posudkem posudkové komise ze dne 25. 10. 2023, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
14. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku posudkové lékařky OSSZ MUDr. D. J. ze dne 30. 6. 2022. Posudková lékařka OSSZ dospěla k závěru, že u žalobkyně je dán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle § 26 zákona o důchodovém pojištění, pro který poklesla pracovní schopnost celkem o 70 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole II, oddílu A, položce 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které byl pokles pracovní schopnosti stanoven na 65 %. Vzhledem k vlivu uvedeného postižení na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti a na schopnost rekvalifikace se míra poklesu pracovní schopnosti navýšila o 5 % dle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 24. 6. 2022. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalobkyně podala námitky stran data vzniku invalidity.
15. V řízení o námitkách si žalovaná nechala vypracovat další posudek posudkovou lékařkou České správy sociálního zabezpečení, oddělení Lékařské posudkové služby (dále jen „LSP“), MUDr. E. V. Lékařka LPS v posudku ze dne 20. 2. 2023 dospěla k závěru, že u žalobkyně je dán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle § 26 zákona o důchodovém pojištění, pro který poklesla pracovní schopnost celkem o 45 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole II, oddílu A, položce 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které byl pokles pracovní schopnosti stanoven na 45 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se dle § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity nezměnila. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 9. 1. 2020. Na základě uvedeného posudku lékařky LPS žalovaná vydala napadené rozhodnutí, jímž byl snížen invalidní důchod žalobkyně ze třetího na první stupeň.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

16. Podle § 39 odst. 1 až 5 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
17. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
18. Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
- a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
19. Za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.
20. Způsob posouzení a procentní míry poklesu pracovní schopnosti, co se rozumí zcela mimořádnými podmínkami, způsob zhodnocení a využití zachované pracovní schopnosti podle § 39 odst. 4 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, pak stanovuje prováděcí předpis, konkrétně vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity.
21. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod třetího stupně je existence invalidity pojištěnce, která dosahuje alespoň zákonem stanovené hranice 70 % (srov. § 38 a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Bylo proto třeba zjistit, zda žalobkyně splňovala ke dni 29. 3. 2023, tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podmínky invalidity třetího stupně, tj. zda nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 70 %.
22. Soud se nespokojil se závěry posudku vypracovaného pro námitkové řízení, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci předmětného soudního řízení dle § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobkyně, pokles její pracovní schopnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě žalobkyně.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

23. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 25. 10. 2023. Žalobkyně jednání komise nebyla přítomna. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla posudková komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc, spisové dokumentace OSSZ, spisové dokumentace námitkového řízení, zdravotní dokumentace praktické lékařky MUDr. I. Š. a lékařských zpráv doložených žalobkyní k žalobě pak posudková komise dospěla k závěru, že pokles pracovní schopnosti žalobkyně ke dni 29. 3. 2023 činil 70 %, což odpovídá invaliditě třetího stupně.
24. Posudková komise konstatovala, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, oddílu C, položce 5c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a to poradiační enteritida postupně se rozvíjející, dlouhodobé potíže ve smyslu průjmů a zvracení – vždy v kratších epizodách. Od začátku května 2022 již obtíže výraznější s epizodami delšího trvání. Pro poruchu střevní pasáže byla žalobkyně opakovaně hospitalizována na chirurgickém oddělení v Litoměřicích, na CT břicha opakovaně známky subileózního stavu. Klinicky se objevovaly četné průjmovité stolice (až 20 za den) přechodně i zvracení, řadu potravin žalobkyně netolerovala. Do 20. 7. 2022 došlo i přes nutriční podporu sippingem k úbytku hmotnosti o 14 kg a kachektizace dále progredovala. Dne 14. 12. 2022 byla žalobkyně vyšetřena v metabolické ambulanci a při váze 43 kg od 5. 1. 2023 byla již na totální parenterální výživě. Dne 19. 1. 2023 na Chirurgické klinice Všeobecné fakultní nemocnice (dále jen „VFN“) byla provedena resekce stenózy ilea s anastomózou, ale pro dehiscenci anastomózy byla 30. 1. 2023 provedena revize a vyvedena ileostomie. Doléčena na IV. interní klinice VFN, vzhledem k těžké malnutrici a vyšším odpadům z ileostomie pokračováno v parenterální výživě. Ke dni dimise 20. 2. 2023 vážila žalobkyně 41 kg. Pokračují kontroly v metabolické ambulanci, má zavedený CICC katétr. Běžnou stravu je schopna přijímat v malých porcích, nadále nutriční podpora sippingem a parenterální výživa 5 dní v týdnu. Stomie odvádí denně 1,5 l vodnaté stolice. Tento stav je následkem léčby karcinomu krčku dělohy diagnostikovaného v roce 2017, operačně provedena transpozice adnex a salpingektomie, proběhla chemoterapie a radioterapie pánve a brachyradioterapie do června 2017. Po léčbě silné projevy hormonálního výpadku, které se během zhruba 4 let zmírnily. Onkologické onemocnění je bez známek recidivy, do 12. 5. 2022 stav hodnocen jako PS 1, povolena i hormonální substituce. Další komplikací onkologické léčby jsou chronické lymfedémy dolních končetin. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle tohoto zařazení je 70 % (rozmezí určené pro toto postižení je 60 % až 70 %). Pro změnu výše poklesu pracovní schopnosti dle § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky o posuzování invalidity posudková komise již neshledala objektivní důvod.
25. Stanovení horní hranice procentního rozmezí poklesu pracovní schopnosti posudková komise odůvodnila tím, že z vyhodnocení je zřejmé, že se z funkčního hlediska jednalo o těžkou formu radiační enteritidy s komplikacemi ve smyslu subileózního až ileózního stavu s nutností operační revize a resekce části stenozovaného ilea s komplikacemi a vyvedením ileostomie. Funkčně se jedná o těžké snížení výkonnosti při těžké protein-energetické malnutrici až charakteru marasmu.
26. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při ústním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení, že její posudek, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů.

27. Posudková komise se neztotožnila s posudkem vypracovaným v rámci námitkového řízení a zařazením zdravotního stavu žalobkyně do kapitoly II, oddílu A, položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, protože stomie není důsledkem stabilizovaného onkologického onemocnění, nýbrž pozdním následkem onkologické léčby. Zdravotní stav žalobkyně není stabilizovaný a porucha funkčních schopností je těžší než do poloviny stupnice úplné poruchy. Funkčně stav žalobkyně odpovídá zařazení do kapitoly II, oddílu A, položky 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, jak stanovila posudková lékařka OSSZ, přičemž rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti je pro toto zařazení stanoveno na 50 % až 65 %, z něhož posudková lékařka OSSZ zvolila horní hranici. Zařazení zdravotního postižení žalobkyně do kapitoly XI, oddílu C, položky 5c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity podle posudkové komise lépe odpovídá etiologii těžkého omezení funkčního stavu a míře poklesu pracovní schopnosti, která je zde stanovena na 60 % až 70 %.
28. Posudková lékařka OSSZ dospěla k obdobnému procentnímu hodnocení poklesu pracovní schopnosti žalobkyně jako posudková komise, avšak postižení žalobkyně kvalifikovala odlišně, což posudková komise náležitě vyjasnila, jak uvedl soud výše. Posudková lékařka i posudková komise tedy dospěly ke shodnému závěru, že žalobkyně byla invalidní ve třetím stupni invalidity. Posudková komise rovněž náležitě ozřejmila důvody, pro které shledala posouzení procentní míry poklesu pracovní schopnosti posudkovou lékařkou LPS nepřiléhavým – posudková lékařka LPS dospěla k závěru, že žalobkyně je invalidní toliko v prvním stupni.
29. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem komise a za daného stavu věci soud neshledal potřebu, aby byl doplňován výše citovaný posudek posudkové komise či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobkyně. Požadavek v tomto směru ostatně v předmětném soudním řízení nevznesly ani žalovaná ani samotná žalobkyně poté, co byly seznámeny s posudkovým závěrem. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět další dokazování, koresponduje ustálené judikatuře správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu (viz např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003 č. j. 2 Ads 9/2003-50, publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 150/2004, nebo ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, či ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 Ads 143/2008-92, které jsou dostupné na www.nssoud.cz).
30. S ohledem na výše uvedené, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování vycházela z neúplně zjištěného skutkového stavu. Soud proto napadené rozhodnutí pro vady řízení výrokem I. dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a dle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalované k dalšímu řízení. S ohledem na to, že stejnou vadou řízení jako napadené rozhodnutí, je zatíženo i prvostupňové rozhodnutí, přistoupil soud i k jeho zrušení dle § 78 odst. 3 s. ř. s. Dle § 78 odst. 5 s. ř. s. platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobkyně rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí byla invalidní v rozsahu třetího stupně invalidity.
31. Jelikož žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nákladů řízení ve výši 162 Kč. Tato částka se skládá z poštovného za podání žaloby ve výši 82 Kč a za doplnění žaloby ve výši 80 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 19. března 2024

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.